

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Søgubrot med Efterklang

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Søgubrot med Efterklang", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1824_392-intro-shoot-idm87.pdf (tilgået 30. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Sagafragment eller pastiche

Det indledende prosastykke handler om Rolf Krake og hans mænd Bjarke, Hjalte, Hjarvad og Vøgg (i Grundtvigs stavemåde Vigge). De fem sidder rundt om et bord i kongsgården og drøfter af hvem og hvordan, de gerne vil huskes for eftertiden. Hver har sit forslag, og Viggens, som er det mest afvigende, leder samtalen over på, hvilken af de nordiske guder, der vil leve længst. Rolf citerer i omskrevet form strofe 76-77 af *Havamál* (da. *Den højes tale*) fra Den ældre Edda, hvori Odins visdomsord om ryet og udødeligheden findes, og de kommer frem til, at Saga ("Fru Efter-Mæle", sp. 117) ikke blot vil leve længst, men aldrig skal dø.

Betegnelsen søgubrot bruges her primært som norrønisme i betydningen sagafragment. Den er dog også en reference til det fragment om danske og svenske konger, som fra og med J.F. Peringskiölds udgave fra 1719, *Sogubrot af Nockorum Fornkongum i Dana oc Svía velldi*, har haft betegnelsen søgubrot som fast forkortet form. Grundtvig udgav et uddrag af dette i *Danne-Virke 1* (1816) under titlen "Saga om Haldans Sønner og Harald Hyldetan. (Af Søgubrot)". (For mere om *Søgubrot* og Grundtvigs brug af fragmentet se indledningen hertil.)

Rolf Krakes saga leverer persongalleriet, men er ikke forlæg, idet den ikke rummer den beskrevne samtale. En fjern inspirationskilde til prosastykkets tema kan Grundtvig have hentet i *Den store saga om Olav den Hellige*. I versionen fra *Flateyjarbók* besøger Odin under navn af Gæst Olav den Hellige, og under deres samtaler spørger Gæst, hvilken historisk konge, Olav helst ville være. Presset til at vælge blandt fortidens hedenske mænd, vælger Olav netop Rolf Krake (Vigfússon 1862, s. 134 f.).

Rent stilistisk er prosastykket overbevisende; det lyder som et sagafragment i en bearbejdelse af Grundtvig. Stilen er ikke overdrevent norrøniseret, men ligner den i Saxo- og Snorre-oversættelserne fra 1818-1823 med hyppig brug af direkte tale, ordsprog og arkaismer som fx begreberne "Anne Sot" og "Svoger Huul" (sp. 115) samt formuleringer som "Kongens Ord i Ære, og mine ikke bag Dørren" (sp. 116), "smidske i Skiægget" (sp. 115) og "navnkundig trindt om Land" (sp. 113).

Paul V. Rubow har i sin afhandling *Saga og Pastiche* (1923) behandlet udviklingen af Grundtvigs særlige sagasprog og inddelt den i tre stadier, hvoraf oversættelsesarbejderne fra 1818-1823 udgør den sidste. Med dette store kontinuerlige arbejde på i alt 2.300 tryksider forfiner og udkrystalliserer Grundtvig sin sagastil. Samme træk, som sætter oversættelserne i en klasse for sig, kan siges at gælde for artiklens prosatekst. Den er med andre ord et udtryk for Grundtvigs sagastil i begyndelsen af 1820'erne og ligger i forlængelse af oversættelsernes stilistiske særpræg.

Den ellers velfungerende illusion brydes umiddelbart kun i prosastykkets slutning, hvor Vigge henviser til Bjarkemålet, der handler om drabet på Rolf Krake og udspiller sig som en dialog mellem Bjarke og Hjalte under svenskernes angreb på kongsgården i Lejre. Med denne anakronisme gør teksten med andre ord opmærksom på sin egen fikcionalitet.